

ZPRÁVA

ze zahraniční služební cesty

**Provincie Reggio Emilia – Itálie
březen 2009**

Jména účastníků	PhDr. Irena Tomešová – NVF o.p.s. Praha PhDr. Jarmila Tinlová – NVF o.p.s. Praha Ing. Alena Valečková – NVF o.p.s. Praha Marcel Ditrich – NVF o.p.s. Praha RNDr. Miroslav Mrázek – Úřad práce Vsetín Ing. Vladimíra Sýkorová – Úřad práce České Budějovice Mgr. Vladimír Herník – Úřad práce Ústí nad Orlicí Ing. Jiří Čajka – Úřad práce Ústí nad Orlicí
Název akce	Centrální informační systém ve veřejných službách zaměstnanosti Odborná stáž v rámci projektu Mobility v rámci programu Leonardo da Vinci Číslo projektu: CZ/08/LLP-LdV/VETPRO/134067
Účel cesty	Výměna zkušeností odborníků v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání v zemích EU
Předmět jednání	Systém služeb zaměstnanosti, současná situace na trhu práce, informační systémy zaměstnanosti a systém profesního vzdělávání a poradenství v Itálii.
Organizátor akce	Národní vzdělávací fond, o.p.s.- Praha
Místa jednání	– Rada province Reggio Emilia – Reggio nell' Emilia – Centrum zaměstnanosti – Corregio – Centrum zaměstnanosti – Scandiano – Vzdělávací a konzultační agentura IFOA – Reggio nell' Emilia – Vzdělávací středisko ENAIP – Reggio nell' Emilia – Vzdělávací středisko "La Cremeria" - Cavriago – Vzdělávací centrum Asociace průmyslu CIS – Reggio nell' Emilia
Doba trvání, datum	1.3.2009 – 7.3.2009 2.3.2009 – 6.3.2009 (jednání)
Cílová skupina účastníků	Odborníci z oblasti zaměstnanosti a profesního vzdělávání
Aktivní vstup účastníka	Zapojení do diskusí, navázání kontaktů, inspirace pro práci v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání v ČR
Výstupy, přínosy	Skupina získala přehled o struktuře a systému služeb zaměstnanosti a dalšího vzdělávání v Itálii. Účastníci měli možnost detailně se seznámit s fungováním lokálních úřadů práce, zhodnotit odlišnosti a rozdíly v přístupech ke konkrétním problémům. V oblasti dalšího vzdělávání byly předány cenné informace a zkušenosti z oblasti profesního vzdělávání,

1. Program zahraniční služební cesty

Neděle 1. března

- Příjezd do Reggio Emilia a ubytování v hotelu "Albergo Reggio".

Pondělí 2. března

- Přivítání s představiteli správy provincie - *Lanfranco Fradici (Prezident rady provincie)*
Prezentace na téma funkce a zaměření lokální správy provincie
- Prezentace detailního programu, všeobecné informace o veřejných službách zaměstnanosti a vzdělávacího systému v provincii - *Francesco Semeraro (šéf služeb profesního vzdělávání - Service for Professional Training)*
- Návštěva a workshop ve vzdělávací a konzultační agentuře obchodní komory provincie IFOA (business operators training institute)

Úterý 3. března

- Prezentace a zaměření interkulturních služeb provincie Reggio Emilia – programy PROMETEO a POLARIS - *Dr. Monica Tognoni*
- Prezentace provinčních služeb zaměstnanosti a místních skupin zaměřených na pracovní integraci zdravotně postižených a sociálně znevýhodněných občanů - *Dr. Elisabetta Cani*
- Návštěva a workshop ve vzdělávacím středisku ENAIP (ACLI National Agency of Vocational Training)
- Návštěva a workshop ve vzdělávacím středisku "La Cremeria" – Cavriago
– *Lucrezia Chierici a Lorian Paterlini*

Středa 4. března

- Návštěva centra zaměstnanosti (úřadu práce) v Correggiu
- Poznávací výlet po provincii – kraj Matyldy di Canossa, návštěva místní výroby sýrů

Čtvrtek 5. března

- Návštěva ve vzdělávacím středisku Asociace průmyslu CIS – *Federico Mioni*
- Návštěva centra zaměstnanosti (úřadu práce) ve Scandianu

Pátek 6. března

- Setkání se zástupci provincie – závěrečné hodnocení zkušeností, diskuze s italskými kolegy, výměna praktických zkušeností, diskuze o možnostech další spolupráce do budoucna

Sobota 7. března

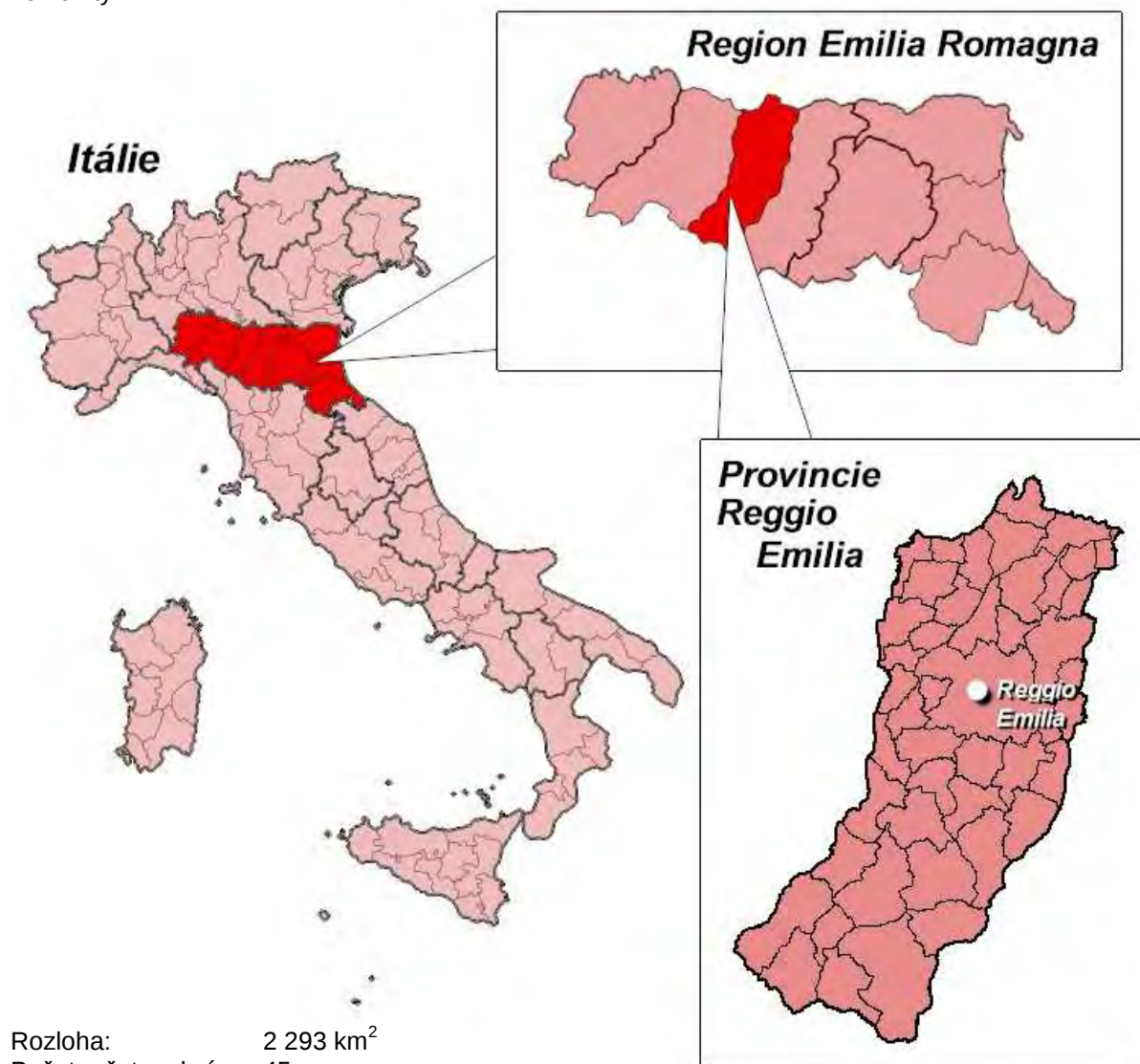
- Návrat do České republiky

2. Provincie Reggio Emilia

Itálie je administrativně rozčleněna na **20 oblastí** (krajů, regionů), **103 provincií** (okresů) a cca **8 100 obcí**.

Reggio Emilia (Provincia di Reggio Emilia) je italská provincie v regionu Emilia-Romagna. Sousedí na západě s provincií Parma, na východě s provincií Modena, na severu s provincií Mantova a na jihu s provinciemi Massa-Carrara a Lucca. Před sjednocením Itálie bylo území současné provincie součástí Vévodství Modena.

Činnost místní správy je zaměřena především na sociální, kulturní, ekonomický a ekologický rozvoj komunity.

Rozloha:	2 293 km ²
Počet měst a obcí:	45
Správní centrum:	Reggio nell' Emilia
Počet obyvatel:	501 000
Hustota zalidnění:	215 obyvatel/ km ²

Město Reggio nell'Emilia

Reggio nell'Emilia (často jen Reggio Emilia) je italské město v regionu Emilia Romagna - hlavní město stejnojmenné provincie. Město leží na římské silnici Via Emilia, pojmenované po římském konzulovi Marcu Emiliu Lepidovi, po němž neslo za antických dob název i město (Regium Lepidi) a dodnes se po něm jmenuje celý region Emilia. Před sjednocením Itálie se městu říkalo prostě Reggio, případně Reggio di Lombardia.

Počet obyvatel: 160 000

Severní část provincie zasahuje do Pádské nížiny, střední část přechází do pahorkatiny a jižní část je vyloženě horská, protože do ní zasahuje hlavní hřeben Apenin.

Hlavními dopravními tepnami v regionu Emilia Romagna, které protínají a zároveň spojují provincii Reggio Emilia s okolními oblastmi, je dálnice a s ní paralelní hlavní železniční tah z Rimini, přes Bolognu, Modenu, Reggio nell'Emilia a Parmu do Piacenzy. Provincie má tak velmi dobré dopravní napojení na italskou a evropskou dopravní síť.

3. Situace na trhu práce v provincii Reggio Emilia

Provincie Reggio Emilia leží v průmyslově i zemědělsky velmi rozvinuté oblasti severní Itálie. Klíčovými sektory jsou strojírenství, zemědělství, stavebnictví, textilní výroba a ICT. Velká část průmyslové produkce je zaměřená na export. Celý region Emilia Romagna je spolu s Lombardií nejvýznamnějším italským regionem z hlediska objemu exportu produkováných výrobků.

Struktura zaměstnavatelů je odlišnější než u nás. Drtivou většinu zaměstnavatelů tvoří malé firmy do 15 zaměstnanců. V provincii Reggio Emilia působí téměř 59.000 firem. Ve správním obvodu jednoho ze šesti provinčních center zaměstnanosti v Corregiu žije asi 60.000 obyvatel. Působí zde asi 5.700 firem, z čehož jen asi 90 má více než 15 zaměstnanců a 4-5 má více než 400 zaměstnanců.

Do regionu Emilia Romagna a tudíž i do provincie Reggio Emilia směřuje velká část imigrantů z Asie a Afriky. Italské obyvatelstvo se této situaci začíná přizpůsobovat a mnoho aspektů zdejšího veřejného života začíná mít multikulturní charakter.

Provincie Reggio Emilia dosud neměla žádný velký problém s nezaměstnaností. Před propuknutím finanční a hospodářské krize se míra nezaměstnanosti v provincii pohybovala pod 3 procenty. V současné době jsou její hodnoty vyšší.

Informace o populaci

		Reggio Emilia	Emilia Romagna	Itálie
Muži	počet	247.384	2.054.906	28.718.441
	v %	49,3	48,6	48,5
Ženy	počet	253.980	2.168.358	30.412.846
	v %	50,7	51,4	51,5
Celkem	počet	501.364	4.223.264	59.131.287
Hustota zalidnění		215,67/km ²	185,38/ km ²	192,06/ km ²

Zdroj: Provincie Reggio Emilia – 2006

Informace o vývoji imigrace v regionu

	Reggio Emilia		Emilia Romagna		Itálie	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Celkem obyvatel	456.003	501.364	--	--	--	--
Obyvatelé mimo EU	19.661	44.707	--	--	--	--
% obyvatel mimo EU	4,3	8,9	2,2	4,3	1,5	2,6

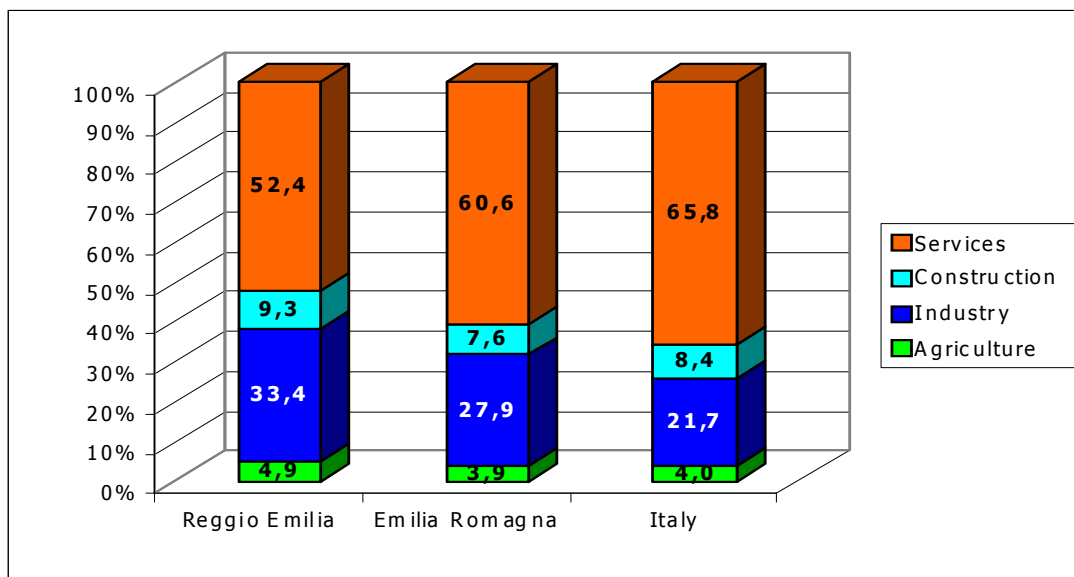
Zdroj: Provincie Reggio Emilia - 2006

Informace o populaci ve věku 15-64 let – Pracovní síla na trhu práce (čísla jsou uvedena v tisících)

	Reggio Emilia		Emilia Romagna		Itálie	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Pracovní síla	137	100	1.115	870	14.740	9.922
- zaměstnaní	135	96	1.086	832	13.939	9.049
- hledající zaměstnání	3	3	29	38	801	872
Nepracující	70	115	644	1.013	9.415	16.086
Celkem	207	215	1.759	1.883	24.155	26.008
Míra zaměstnanosti 15-64	70,6 %		69,4 %		58,4 %	
Míra nezaměstnanosti	2,6 %		3,4 %		6,8 %	

Zdroj: Istat – 2006

Zaměstnanost v jednotlivých odvětvích ekonomiky

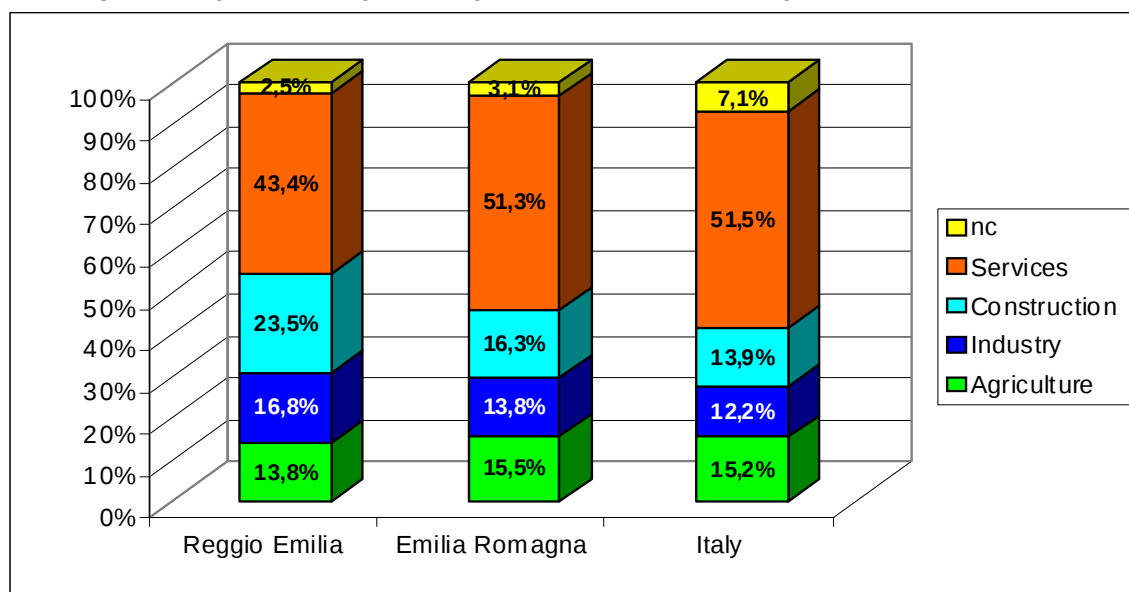
Zdroj: Istat – 2006

Registrované firmy v jednotlivých odvětvích ekonomiky

Odvětví	Reggio Emilia	Emilia Romagna	Itálie
Zemědělství	8.137	74.454	933.265
Průmysl	9.903	66.282	745.366
Stavebnictví	13.802	78.108	853.289
Služby	25.519	246.000	3.154.047
Nezařazené	1.467	14.798	437.305
Celkem	58.828	479.642	6.123.272

Zdroj: Infocamere 31.12.2007

Podíl registrovaných firem v jednotlivých odvětvích ekonomiky

Zdroj: Infocamere 31.12.2007

Registrované firmy v provincii Reggio Emilia podle oborů činnosti

Obor podnikání	Počet firem	Podíl v %
Zemědělství, lov a lesnictví	8.129	13,82
Rybolov, chov ryb a související služby	8	0,01
Těžba nerostných surovin	44	0,07
Výrobní činnosti	9.842	16,73
Výroba a distribuce elektřiny, plynu a vody	17	0,03
Stavebnictví	13.802	23,46
Velkoobchod, maloobchod, opravárenské služby	11.599	19,72
Hotely a restaurace	2.174	3,70
Doprava, skladování a komunikace	2.096	3,56
Peněžní a finanční služby	856	1,46
Reality, IT, výzkum	6.371	10,83
Vzdělávání	121	0,21
Zdravotnictví a sociální služby	186	0,32
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	2.116	3,60
Nezařazené firmy	1.467	2,49
Celkem	58.828	100,00

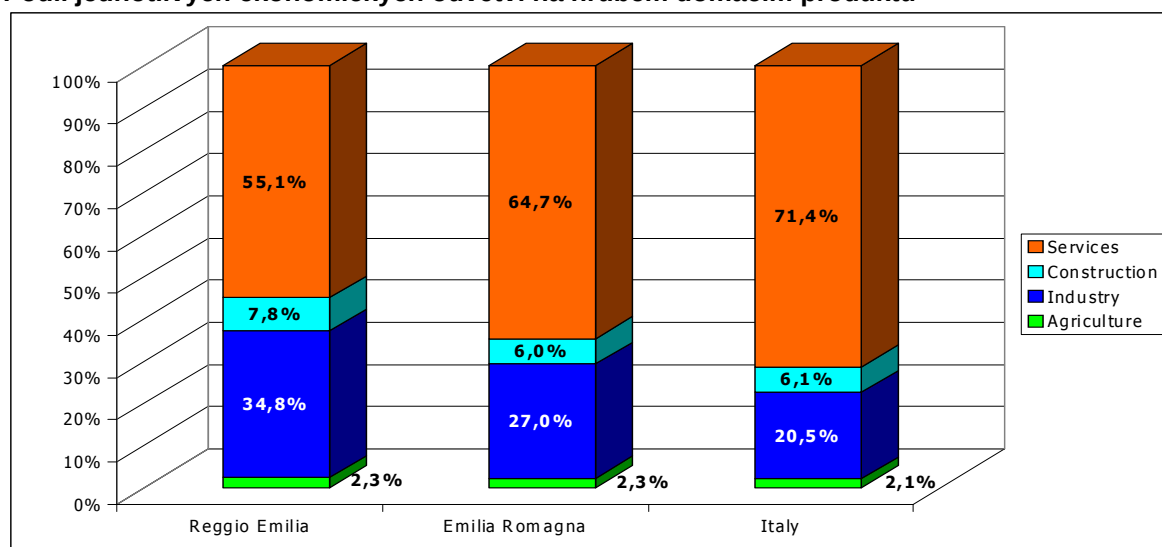
Zdroj: Infocamere 31.12.2007

Produkována přidaná hodnota podle ekonomických odvětví - vyjádřeno v milionech Eur

Odvětví	Reggio Emilia	Emilia Romagna	Itálie
Zemědělství	298,6	2.643,0	27.192,0
Průmysl	5.413,3	37.840,0	349.777,0
Služby	7.007,0	74.234,0	939.615,0
Celkem	12.718,9	114.717,0	1.316.584,0

Zdroj: Istituto „G.Tagliacarne“ Řím 2006

Podíl jednotlivých ekonomických odvětví na hrubém domácím produktu

Zdroj: Istituto „G.Tagliacarne“ Řím 2006

Srovnání hrubého domácího produktu na obyvatele

	Reggio Emilia	Emilia Romagna	Itálie
HDP/obyvatele v €	25.550,80	27.278,4	22.337,1

Zdroj: Istituto „G.Tagliacarne“ Řím 2006

Srovnání vývozu a dovozu důležitých komodit

- vyjádřeno v tisících Eur

Komodity	Export	Import
Vyráběné produkty	8.061.064	3.385.514
Z toho:		
- potraviny	461.000	390.808
- oděvy a módní výrobky	1.278.486	546.020
- keramika	841.067	62.936
- strojírenské výrobky	3.508.442	679.171
- elektrická a elektronická zařízení	520.932	353.641
- ostatní produkty	1.451.037	1.352.939
Provincie Reggio Emilia	8.079.516	3.487.888
Region Emilia Romagna	45.898.309	28.544.993
Itálie	358.633.068	368.080.376

Zdroj: Istat 2007

4. Důležité instituce v oblasti zaměstnanosti

V Itálii existuje 5 základních typů institucí, jejichž posláním je sdružovat výrobní či obchodní firmy mající společné oborové zaměření či teritorium působnosti.

1. obchodní komory
2. průmyslové unie
3. asociace malého průmyslu
4. profesní svazy
5. smíšené bilaterální komory

1. Obchodní komory (C.C.I.A.A.)

Nejvýznamnějším institucionálním článkem v rámci italské ekonomické mikrosféry je síť provinčních obchodních komor (přesný název Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura - v překladu Obchodní, průmyslová, řemeslná a zemědělská komora, zkratka C.C.I.A.A.), s povinným členstvím pro všechny firmy. C.C.I.A.A. se staly univerzálními "obchodními úřady", v jejichž rámci si podnikatelé "pod jednou střechou" vyřizují veškeré záležitosti spojené např. se změnou firmy, vydáváním průvodní dokumentace k exportním zásilkám, vyhledáváním obchodních partnerů, účastí na misích, seminářích atd.

2. Průmyslové unie

Průmyslové unie jsou asociace s dobrovolným členstvím, zahrnující různé průmyslové obory, a to vždy v rámci teritoriální provinční kompetence (např. Unione Industriali della Provincia di Udine). Všechny průmyslové unie mají stejné logo (orlice na ozubeném kole) a jsou členem Konfederace průmyslových svazů v Římě (Confindustria). Tato instituce se z hlediska její role v ekonomice dá přirovnat ke Svazu průmyslu a dopravy ČR.

3. Asociace malého průmyslu (API)

Asociace malého průmyslu (Associazione delle Piccole Industrie - zkratka A.P.I.) jsou dobrovolné instituce vždy v rámci provincie sdružující tzv. malé průmyslové podniky (obvykle do 10 -15 zaměstnanců). Jejich oborové zaměření není limitováno. Jsou členem Italské konfederace malého a středního průmyslu v Římě (CONFAPI - Confederazione della Piccola e Media Industria).

4. Profesní svazy (Associazione di categoria)

Profesní svazy jsou oborově přesně vymezené dobrovolné instituce, jejichž posláním je posilovat rozvoj daného odvětví bez omezení teritoriální příslušnosti - jsou zpravidla ustavovány na celonárodní úrovni.

5. Smíšené bilaterální komory

Smíšené bilaterální komory jsou ustavovány běžně jako dobrovolná sdružení průmyslových, výrobních nebo obchodních firem mezi 2 zeměmi - např. Italsko-česká obchodní a kulturní komora.

Na rozdíl od služeb zaměstnanosti v České republice italské služby zaměstnanosti nezajišťují:

- platby podpory v nezaměstnanosti pro nezaměstnané
- přímou administraci rekvalifikací a profesního vzdělávání
- realizaci, financování a administraci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
- kontrolní činnost

Činnosti, které jsou v italských službách zaměstnanosti na první pohled výraznější nebo které české služby zaměstnanosti vůbec neřeší:

- sběr dat o pracovních smlouvách s cílem využívat tyto informace pro lepší koordinaci nabídky a poptávky na trhu práce
- větší ingerence služeb zaměstnanosti do systému profesního vzdělávání s cílem lépe vyvažovat nabídku a poptávku na trhu profesního vzdělávání
- propracovanější systém podpory integrace občanů se zdravotním postižením a sociálně znevýhodněných občanů na trhu práce – v každém centru zaměstnanosti pracuje skupinka externích odborníků, kteří se na tuto oblast specializují
- speciální poradenství, konzultační a zprostředkovatelská činnost pro jiné etnické skupiny obyvatel – lepší podpora integrace imigrantů ze zemí mimo EU – např. China Point

5.4 Využívané informační systémy

S.I.L.E.R.

- Informační systém zaměstnanosti regionu Emilia Romagna.
- Web aplikace, která udržuje informace a data o uchazečích o zaměstnání a o všech pracovních kontraktech, uzavřených od roku 1997.
- Tento systém je vybaven komunikačním rozhraním, které přijímá požadované informace od zaměstnavatelů o změnách zaměstnanosti, přenášené prostřednictvím systému SARE do center zaměstnanosti (úřady práce).
- Nabízí přístup k informacím dalším složkám veřejných služeb, které se týkají jejich uživatelů, prostřednictvím svého datového archivu.

Systém SARE

- Web aplikace, navržená pro zvýšení komfortu a rychlosti přenosu požadovaných informací, týkajících se zaměstnanosti přímo od zaměstnavatelů do center zaměstnanosti.
- Tento systém umožňuje zasílat požadované informace bezpečně a ověřeným způsobem přímo z jejich pracovišť do center zaměstnanosti.
- Od března 2008 jsou všechny informace o pracovních poměrech odesílány zaměstnavateli výhradně systémem SARE.

EUREKA – databáze absolventů středních škol

- Od roku 2004 ve spolupráci s 21 středními školami na území provincie provozuje administrativní provincie web aplikaci, která udržuje databázi absolventů středních škol v provincii Reggio Emilia, která pomáhá službám zaměstnanosti v provincii lépe koordinovat vyrovnávání nabídky a poptávkou na trhu práce.

Katalog profesí

- Komplexní informační systém podporující poradenství pro volbu povolání.

Internetový portál provincie Reggio Emilia

- Na portálu správy provincie je zveřejňována aktuální nabídka volných pracovních míst v provincii, která jsou nahlášena v centrech zaměstnanosti. Nabídka je v souvislosti s ekonomickou krizí poměrně slabá. V době našeho pobytu v provincii evidovala a uveřejňovala na tomto portálu provinční centra zaměstnanosti nabídku asi 53 volných míst. Týden na to obsahuje nabídku již jen 35 volných míst, což je na provincii s půl milionem obyvatel a s vysokou úrovní ekonomického rozvoje velmi málo.

Stránka portálu provincie RE s nabídkou volných pracovních míst

Offerte di Lavoro								
Categoria	Addetti pubblici esercizi	Impiegati	Operai generici	Operai specializzati	Operai stagionali-agricoli	Tecnici	Vari	
Cpi di inserimento								
REGGIO NELL'EMILIA	1	5	1			2	1	10
MONTECCHIO EMILIA		2		1		1		4
SCANDIANO	1	3	2	3		2		11
GUASTALLA		4				1		5
CORREGGIO		4						4
CASTELNOVO NE' MONTI		1						1
	2	19	3	4		6	1	35

Detail záznamu volného pracovního místa na portálu provincie RE

Provincia di REGGIO EMILIA

Centro per l'impiego di REGGIO NELL'EMILIA

Via Premuda, 40 42100 Reggio Emilia

tel.: 0522-700811 fax: 0522-304954

e-mail: ci.reggioemilia@mbx.provincia.re.it

Cod. 251/2009 valida fino al 08/04/2009

Mansione **PROGRAMMATORE**
Qualifica ISTAT **311340 PROGRAMMATORE**

Contenuti e contesto del lavoro **AZIENDA RICERCA PROGRAMMATORE JAVA (ANCHE JUNIOR) O ALTRI LINGUAGGI DI PROGRAMMAZIONE A OGGETTO PER ATTIVITA' DI SVILUPPO SOFTWARE GESTIONALE.**

Luogo di lavoro **Comune di REGGIO NELL'EMILIA (RE)**

Contratto **TEMPO DETERMINATO**

Conoscenze **INFORMATICA:
PROGRAMMAZIONE JAVA O ALTRI LINGUAGGI DI PROGRAMMAZIONE A OGGETTO.**

Orario **TEMPO PIENO**

Per candidarsi **RS- Contattare il CPI di REGGIO NELL'EMILIA - Via Premuda, 40 42100 Reggio Emilia
Inviare il curriculum tramite fax al 0522-304954
Inviare il curriculum tramite e-mail a ci.reggioemilia@mbx.provincia.re.it**

Invia e-mail

5.5 Další konkrétní aktivity a služby realizované v centrech zaměstnanosti:

Anteverto

- Anteverto je akce iniciovaná místní provinční správou, aktivující činnost lokálních komisí v šesti lokalitách, kde působí centra zaměstnanosti v provincii Reggio Emilia. Komise akce Anteverto monitorují ekonomickou situaci a situaci v oblasti zaměstnanosti, snaží se definovat preventivní opatření proti krizi v oblasti zaměstnanosti.
- Tyto komise zasahují do všech oblastí souvisejících s ekonomikou a sociálními problémy v regionech a snaží se redukovat negativní dopady ekonomické krize na obyvatelstvo a region.

Marketingový plán

- V letech 2005 až 2006 byla centra zaměstnanosti zahrnuta do marketingového plánu služeb zaměstnanosti na propagaci svých vlastních služeb.
- Tento program vedl k prohlubování znalostí o lokálních zaměstnavatelích a jejich potřebách a fungování. Byl také zaměřen na zvyšování počtu zaměstnavatelů hledajících své

zaměstnance ve spolupráci s veřejnými službami zaměstnanosti a nabízejících svá volná místa.

- Služby zaměstnanosti uzavíraly dohody se zaměstnavateli a zaměstnaneckými sdruženími a snažily se přizpůsobit a upravit jejich přístup ke svým službám.

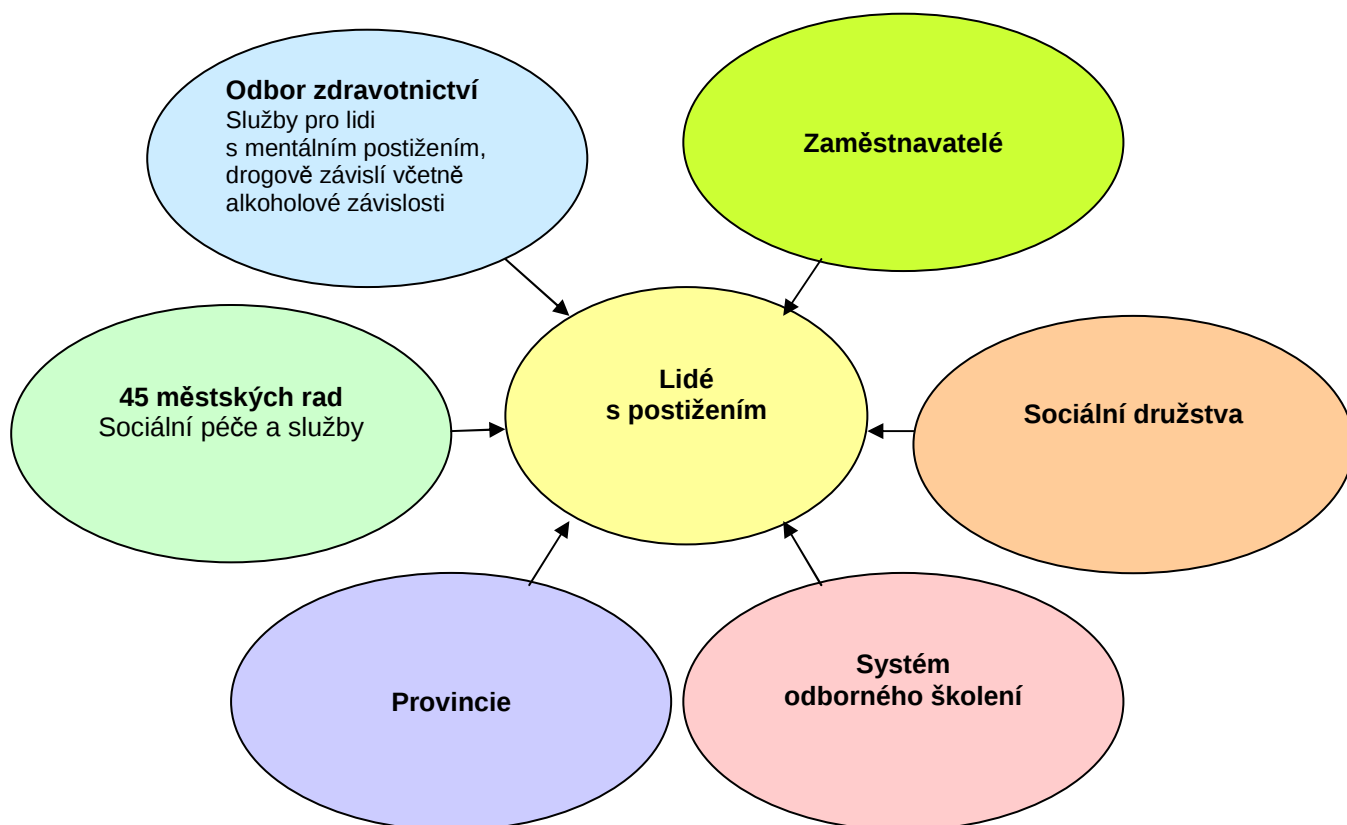
China point

- China point je poradenská a konzultační služba pro čínské zaměstnavatele a pracovníky, pohybující se na italském trhu práce.
- Tato služba je zprostředkovávána čínskými zprostředkovateli ze dvou základních důvodů:
 - o propagovat integraci čínské komunity na trhu práce
 - o propagace zákonnosti a bezpečnosti práce
- Tato služba je v provincii dostupná pouze v centru zaměstnanosti v Reggio Emilia.

5.6 Aktivity služeb zaměstnanosti zaměřené na integraci zdravotně postižených a znevýhodněných lidí na trhu práce

- V roce 1999 byla zákonem obnovena práva zdravotně postižených občanů na práci.
- Pro zajištění těchto práv má provincie Reggio Emilia úřad pro cílenou pomoc zdravotně postiženým na trhu práce.
- Ve všech šesti lokálních centrech zaměstnanosti v provincii pracují skupiny externích odborníků, zaměřené na podporu zaměstnávání zdravotně postižených a znevýhodněných občanů a zprostředkování kontaktů mezi zaměstnavateli a těmito skupinami občanů.

Na pracovní integraci zdravotně postižených a znevýhodněných občanů v provincii Reggio Emilia participují:

Cíl podpůrných služeb a subjektů: dohoda o spolupráci při zaměstnávání osoby s postižením či znevýhodněním.

Cíl dohody:

- Napomoci a koordinovat integraci do trhu práce.
- Rozšířit občanská práva pro nejvíce znevýhodněné sociální skupiny.
- Pomoci zaměstnavatelům nalézt vhodné pracovníky pro jejich organizace/pracovní místa.
- Posílit zvláště znevýhodněné cílové skupiny.
- Pomoci znevýhodněným a postiženým lidem nalézt a *udržet si dlouhodobé zaměstnání*.
- Propojit místní veřejné instituce působící v sociálních službách a službách zaměstnanosti.
- Lepší využití finančních zdrojů dostupných v sociálních službách a službách zaměstnanosti („redukce nadbytečnosti“).
- Vést k posilování profesionálních dovedností (sociálních) operátorů pracujících v sociálních službách a službách zaměstnanosti.

Sociální družstva – „social cooperatives“

Zajímavým subjektem na italském trhu práce jsou tzv. „social cooperatives“, což lze poněkud nepřesně přeložit jako „sociální družstva“.

Co to jsou „sociální družstva“?

Sociální družstva jsou konkrétní typy spolupracující společnosti založené na základě italského práva (1991).

Za dva typy sociálních družstev se považují:

- Typ A: subjekty, které vykonávají sociální asistenci a vzdělávací aktivity.
- Typ B: subjekty, které se zaměřují na integraci znevýhodněných lidí do práce prostřednictvím aktivit v různých sektorech, jako je zemědělství, malý průmysl, obchod, životní prostředí a další.

Znevýhodněné osoby jsou klasifikovány jako:

- lidé s fyzickým, mentálním a smyslovým postižením
- bývalí pacienti psychiatrických zařízení
- osoby v průběhu psychiatrické léčby
- bývalí uživatelé drog
- lidé zneužívající alkohol
- mladiství, kteří mají rodinné problémy
- odsouzení, kteří mají možnost pracovat, místo aby byli ve vězení.

Znevýhodněné osoby musí představovat alespoň 30% zaměstnanců sociálního družstva. (typ B)

Historie

Původ „sociálních družstev“: na konci 70. let byly v mnoha regionech Itálie založeny společnosti se spolupracující strukturou - s mnoha typy různých vymezení a organizačních struktur (společenská solidarita, integrace, sociální asistence). Dnes je v Itálii fenomén „sociálních družstev“ velice rozšířený. V roce 2001 jich bylo v Itálii zaregistrováno 5 515 (55 % typ A, 45 % typ B), s 158 000 zaměstnanci. (I.S.T.A.T., Národní statistický úřad).

„Sociální družstva“: jsou vnímána jako **reforma blahobytu (sociálního státu) přicházející „odspodu“**.

„Sociální spolupráce je často považována za reformu sociálního státu přicházející „odspodu“, jako vývoj organizovaného dobrovolnictví, které přináší inovativní řešení odpovídající potřebám obyvatel.“ Tak se zrodil „dobrovolný podnikatel“, jehož záměrem je vytvoření sociálního podniku. Ale „sociální družstva“ byla také prosazována „shora“. Alespoň v Region Emilia Romagna byl vždycky silný vztah mezi místními úřady a „sociálními družstvy“. Ta byla často vytvářena právě jimi (úřady a místními zdravotnickými službami), jako odpověď na finanční krizi veřejných sociálních služeb a k ochraně stálé zaměstnanosti ve veřejném sektoru (počátek 80. let).

6. Vzdělávací systém v Itálii

V posledním desetiletí došlo k významné transformaci struktury italského vzdělávacího a školícího systému co do povahy i jeho funkcí. Podle Ústavního zákona č. 3 z roku 2001 došlo k decentralizaci a stát již nevystupuje jako jediný činitel v rámci systému. Zvýšil se význam autonomie lokálních autorit (měst, obcí, provincií, regionů) a škol.

V novém systému stát plní obzvláště tyto funkce:

- celkový dozor nad národním vzdělávacím systémem,
- celková kontrola kvality vzdělávacího a školícího systému,
- intervence s pomocí opatření zajišťujících spravedlivé zacházení (finanční a/nebo technické).

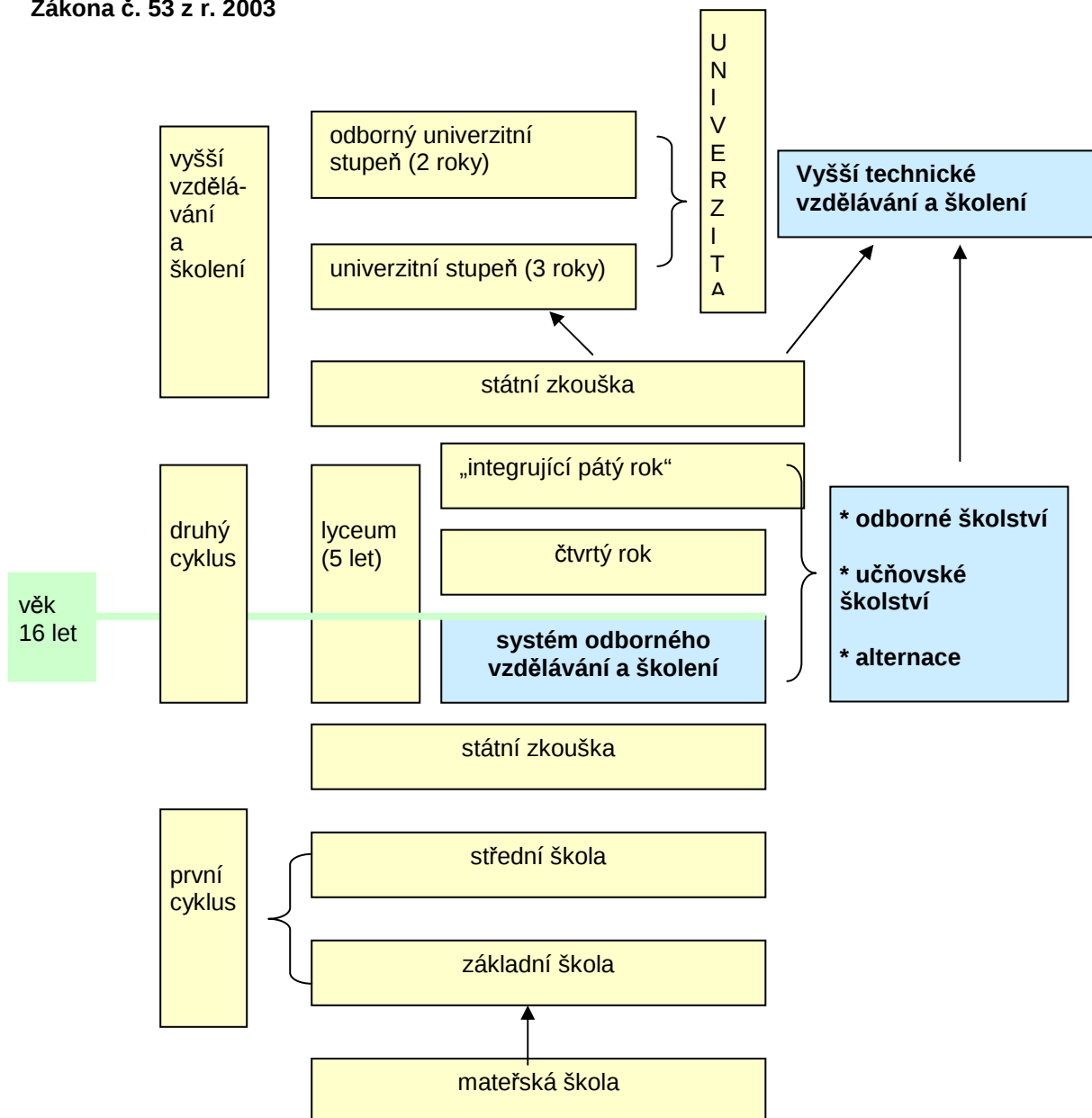
Existuje zvláštní důraz na programovou a řídicí koordinaci místních autorit. Podle uvedeného zákona státní a regionální autority na jedné a regionální a místní autority a školy na straně druhé musejí spolupracovat při rozvoji vzdělávací a školící politiky v souladu se specifickými místními požadavky. Tato politika musí být jednotná a musí být koordinovaná s politikou státní. Po školách, které se řídí národními pravidly, se vyžaduje prostřednictvím plánu, tvořivosti a autonomie formovat na míru šité specifické formy učení podle individuálních potřeb každého studenta.

Dalším přínosem pro vzdělávací a školící systém bylo přijetí Zákona č. 53 z roku 2003, který zajišťuje každému jedinci právo na vzdělání a školení po dobu 12 let nebo alespoň do doby, než studenti získají v 18 letech kvalifikaci.

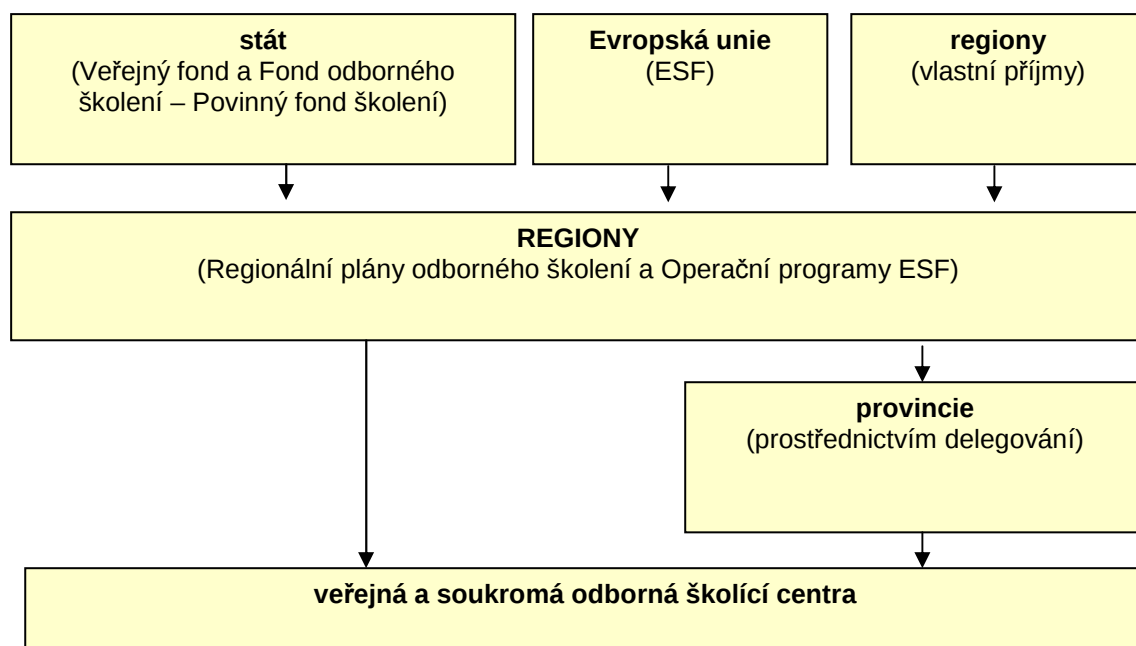
Systém se skládá ze dvou cyklů a vyššího typu školení:

1. Cyklus: základní škola a střední škola
2. Cyklus: lyceum a „odborný vzdělávací a školící“ systém
Existují národní standardy odborného školení, které jsou závazné pro každé školící centrum a každý region má ještě vlastní doplňkové požadavky.
Tendry na vzdělávací aktivity vypisují provincie a regiony.
3. Cyklus: lyceum a „odborný vzdělávací a školící“ systém
Existují národní standardy odborného školení, které jsou závazné pro každé školící centrum a každý region má ještě vlastní doplňkové požadavky.
Tendry na vzdělávací aktivity vypisují provincie a regiony.

**Začlenění odborného vzdělávání a školení do italského systému vzdělávání a školení podle
Zákona č. 53 z r. 2003**

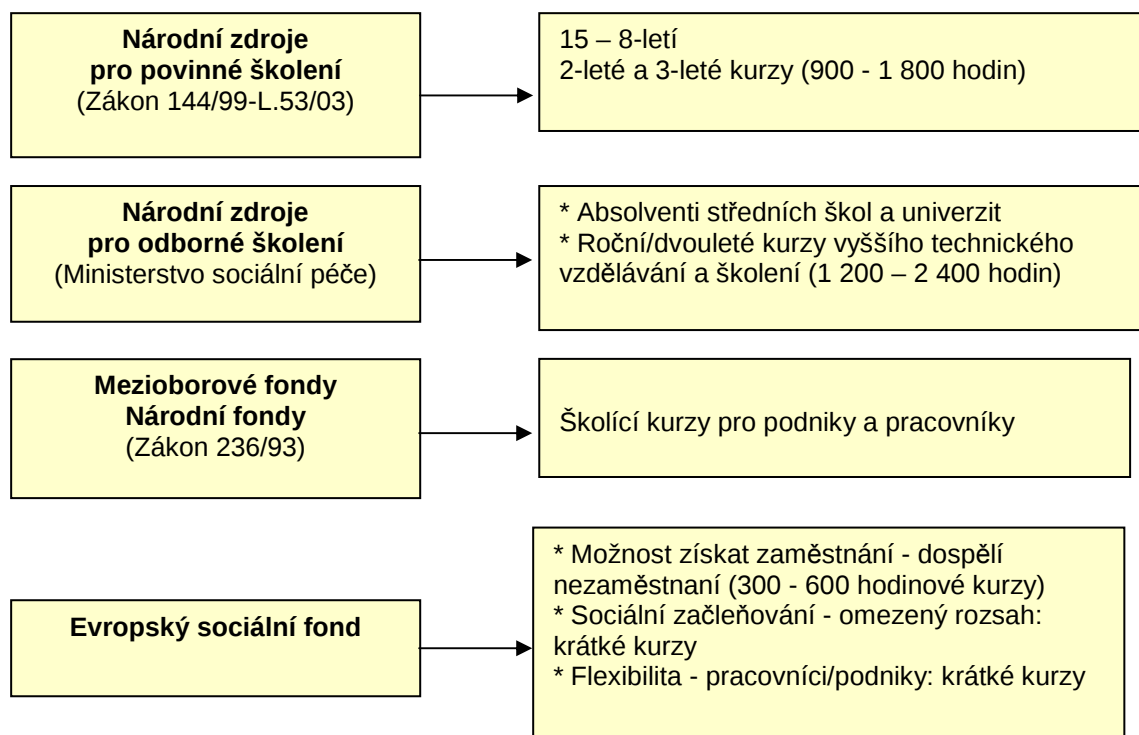

Finanční toky zajišťující odborné vzdělávání a školení

Využití zdrojů pro systém odborného školení

1. Existují jakési „doplňkové“ zdroje pro ty, kdo předčasně ukončili vzdělání - jde ze 40 % o imigranty. Cílem je získat certifikát pro základní vzdělání a kvalifikaci.
2. 2-leté kurzy středoškolské úrovně (1 200 – 2 400 hodinové), jedná se o specializované technické obory se středně vysokou specializací.
3. Interpersonální fondy a národní fondy financují školící kurzy pro podniky a pracovníky.
4. ESF financuje kurzy pro lidi s postižením a sociálním znevýhodněním.
5. ESF financuje sociálně vyloučené osoby.
6. ESF financuje tzv. „flexibilitu“.

Příklady výsledků odborného školství v číslech

Nezaměstnaní dospělí v Reggio Emilia	
Nezaměstnaní dospělí vhodní pro zaměstnání registrovaní na úřadech práce (od 18 do 54 let) (data z 31. 12. 2005)	Nezaměstnaní dospělí, kteří byli zařazení do kurzů a/nebo je jimi procházejí (data z roku 2006)
10 767 osob	1 253 osob (11,6 %)
* 77,5 % dělníků je po 6 měsících od ukončení kurzů v pracovním procesu. * 69 % zaměstnaných vykonává úkoly, které zcela nebo částečně souvisejí s navštěvovanými kurzy.	

15 - 18-letí v Reggio Emilia mládež podléhající povinnému školení		
studenti (15 – 18 let) zařazení do kurzů v r. 2007/2008	studenti, kteří získali odbornou kvalifikaci na konci kurzu	Studenti, kteří byli doprovázeni do zaměstnání
osob	88,4 %	11,6 %
* 78 % studentů je po 6 měsících od ukončení kurzů v pracovním procesu. * 79 % pracujících vykonává úkoly, které zcela nebo částečně souvisejí s navštěvovanými kurzy.		

7. IFOA – Vzdělávací a konzultační středisko obchodní komory

IFOA je vzdělávací a konzultační středisko obchodní komory provincie (Training and Consulting Center of the Chamber of Commerce), které bylo založeno v roce 1971. V r. 1996 se právně osamostatnilo a v r. 1999 bylo uznáno v národním měřítku jako Institut odborné přípravy.

IFOA patří mezi přední italské neuniverzitní instituce poskytující vysokoškolské vzdělávání manažerského typu. Jedná se o stabilní dynamicky se rozvíjející vzdělávací a poradenskou instituci s velkými mezinárodními ambicemi.

IFOA je řízeno radou akcionářů, kterými jsou obchodní komora provincie, obchodní komora regionu, národní svaz obchodních komor, nadace "Peotro Manodori" z Reggio Emilia a jako zákonně autorizovaní členové instituce státní a veřejné správy: ministerstva vysokých škol a výzkumu, hospodářství, zahraničí, zástupci regionu Emilia Romagna a dalších úřadů místní správy.

Vzdělávací aktivity, s nimiž má IFOA zkušenosti a které začaly v rámci projektů ESF, zahrnují: odborný výcvik po střední škole, postgraduální master-kurzy, kurzy pro jednotlivce pro zlepšení kvalifikace, pracovní stáže a učňovský výcvik. Pozitivem je úzká spolupráce s podniky, které definují své potřeby a vytvářejí se tak potřebné profesní profily pro vzdělávání. Tím má IFOA možnost získávat potřebné informace pro budoucí trh práce a nároky na vzdělávání. Tato vazba mezi institucí IFOA a podniky dává možnost pro realizaci různých zprostředkovatelských služeb, pro realizaci stáží v podnicích a kvalifikační přípravu na budoucí uplatnění na trhu práce.

Obory: marketing a prodej, mezinárodní obchod, ICT, obchodní organizace, RLZ, maloobchod, výroba potravin, turistika, výroba a logistika, bezpečnost.

Existuje úzká spolupráce s absolventy středních a vysokých škol a vazba na podniky umožňuje provádět zprostředkovací služby, stáže v podnicích a učňovskou přípravu.

IFOA má know-how také v oblasti distančního vzdělávání (je metodickým partnerem v telematické univerzitě "Universitas Merkantorum" sponzorované Italským svazem obchodních komor).

IFOA disponuje sekci pro evropské projekty, působí jako předkladatel, koordinátor i partner, nabízí technickou pomoc pro italské organizace pro všechny fáze projektů včetně administrace. Je členem řady mezinárodních sítí např. ULIXES Consortium (otázky vzdělávání a zaměstnanosti).

V rámci fondů EU tato instituce začala realizovat vzdělávací aktivity, mezi které patří například:

- kurzy pro jednotlivce zaměřené na zlepšení uplatnění v rámci jejich profese
- odborný výcvik pro učně
- odborný výcvik po střední škole
- postgraduální kurzy, pracovní stáže.

IFOA se zaměřuje na obchodní organizace, mezinárodní obchod, ICT, RLZ, marketing, výrobu a turistiku.

8. Poradenské a interkulturní služby provincie Reggio Emilia

Programy Prometeo a Polaris

Prometeo a Polaris jsou vzdělávací a výchovné programy zejména pro děti imigrantů, jejich rodiny a personál, který se touto problematikou zabývá.

Prometeo

Zabývá se mezikulturní problematikou a konzultační činností pro učitele základních a středních škol s velkým podílem dětí imigrantů. Základním principem je proaktivní myšlení. Typické v poslední době pro Itálii je přechod od mono k multikulturalismu, což přináší m.j. potřebu učit se jiné jazyky, což jsou velmi složité změny.

Úkolem Prometea je napomoci žákům se sžít s multikulturalismem, kriticky se zabývat procesy ve školách, kam přicházejí cizinci (děti) a jejich rodiny. Hlavním úkolem je nový způsob myšlení ve společnosti.

Reggio Emilia je velmi atraktivním regionem pro emigranty (je zde 45 měst, jedná se o průmyslové oblasti). Je to region s vysokou natalitou hlavně mezi imigranty a smíšenými manželstvími. Existuje zde mnoho malých firem založených imigranty.

Prometeo monitoruje změny ve společnosti a promítá je do školského procesu, aby je konfrontovalo s tradicionalismem. Prometeo vypracovává dlouhodobé návrhy na změny, které by měly být zavedeny do školského systému.

Prometeo poskytuje pedagogické vzdělávání:

1. kurzy formou seminářů připravené univerzitními odborníky na konkrétní témata,
2. informace a poradenství,
3. knihovna s aktuálními publikacemi.

Cílem Prometea je také kritizovat současný ekonomický systém, který poškozuje imigranty.

Polaris

Program Polaris byl založen v roce 1990 s cílem poskytovat mládeži orientační poradenské služby a odborné manažerské školení v každém provinčním městě. Pro žáky končící základní vzdělání nabízí výběr dalšího vzdělávání (school oriented services). Spolupracuje s odbornými školícími centry, která jsou mimo jiné financovaná z ESF. Zabývá se prevencí předčasného opuštění školy.

Nabídky Polaris:

- informace o školském systému,
- pomoc specializovaných operátorů lidem s nalezením informací a analýzou potřeb a požadavků,
- doprovod pro žáky - cizince a jejich rodiny do škol na první informativní schůzky.

Polaris vytváří databáze, které využívají i úřady práce včetně části, která se zabývá kurzy a školeními. Polaris také realizuje projekty zabývající se metodami práce s dětmi s poruchami učení - v této oblasti disponuje dokumentačním centrem.

9. Vzdělávací a rekvalifikační organizace ENAIP

ENAIP je vzdělávací a rekvalifikační organizace založená v roce 1951, podporovaná ACLI (italským svazem křesťanských pracovníků). Zaměřuje se zejména na mladé lidi (15 – 18 let), kteří byli neúspěšní při získávání kvalifikace (problémová mládež, imigranti) a v programech centra dostávají druhou šanci získat včetně kvalifikace také pomoc při nalezení práce. Pro 14 - 15-leté jsou zajištěny individuální kurzy.

Centrum nabízí 5 druhů 2-letých kurzů (900 hodin/rok): kadeřník, mechanik, grafik-designér, elektrikář, pracovník v pohostinství. V současné době se v těchto kurzech v centru vzdělává 300 osob.

Metodika výuky je odlišná od běžné školy, je více zaměřena na praktické úkoly: teoretická i praktická příprava probíhá v jednom prostoru (uprostřed dílny jsou stoly, na obvodu stroje, klienti začínají na starých jednodušších strojích, posléze někteří přecházejí na moderní stroje). Studenti pravidelně docházejí na praxi do firem, mají podporu svého tutora a děti emigrantů jazykovou podporu a podporu sociální, pokud mají špatné zkušenosti z předchozí školy.

ENAIP spolupracuje i s ÚP na vytváření a realizaci rekvalifikačních kurzů pro starší lidi – kdo chce toto vzdělávání/rekvalifikaci absolvovat, musí být zaregistrován na ÚP.

Centrum je z 55 % financováno z ESF, zbytek pochází z národních zdrojů.

10. Vzdělávací a pracovní středisko „La Cremeria“

Centro Studio e Lavoro
LA CREMERIA

La Cremeria je luxusní vzdělávací centrum v obci Cavriago v provincii Reggio Emilia, v moderně rekonstruované staré tovární budově.

Centrum nabízí školení, výzkum a konzultační služby ve dvou oblastech:

1. inovace ve veřejné správě,
2. podpora zaměstnanosti obzvláště žen, mladých lidí a lidí se sociálním znevýhodněním.

Konkrétní činnosti:

1. odborné průvodcovství zaměřené na studenty škol a jejich rodiče s cílem jim napomoci při volbě školy a zaměstnání,
2. učňovské školení zaměřené na lidi, kteří si přejí vstoupit na trh práce, se zvláštním ohledem na lidi se sociálním znevýhodněním (např. lidé s postižením, kurzy pro psychiatrické pacienty a vězně),
3. kurzy pro sociální pracovníky, pro vězeňský personál,
4. oblast evropských projektů (předkládání projektových žádostí, podpora a poradenství v oblasti výzkumu v rámci EU fondů, vyhledávání vhodných projektových partnerství, vypracovávání návrhů na projekty, podpora managementu projektů atd.).

Během jednoho roku vyškolí centrum cca 1 200 - 1 300 účastníků kurzů.

11. Vzdělávací centrum asociace průmyslu CIS

Centrum má 2 hlavní oblasti aktivit:

1. Aktivity financované regionem, provincií a z mezioborových fondů (část penzijních peněžních prostředků se soustředí ve fondech firem a asociací + např. prostředky z pojištění v nezaměstnanosti).
2. Komerčně orientované vzdělávací aktivity (neveřejné prostředky).

V roce 2004 bylo jasné, že prostředky dosud plynoucí z ESF budou citelně přesměrovány do přistoupivších zemí. Vedení CIS proto najalo výkonného manažera, který musel vymyslet a realizovat plán, který byl založený na 4 hlavních pilířích: „(1) restore, (2) open, (3) competency a and quality, (4) make more international“.

V době naší návštěvy bylo centrum viditelně prosperujícím pracovištěm, které:

1. Prošlo rekonstrukcí a poskytuje kontinuální kurzy, středoškolské vzdělání (postgraduální kurzy na středoškolské i vysokoškolské úrovni) a spolupracuje na kurzech se středními školami.
2. Je otevřené novým oblastem vzdělávání – zejména poskytuje komerční kurzy na objednávku zaměstnavatelů s ohledem na jejich specifické potřeby, byl zaveden systém tzv. „abonentských kurzů“ pro podniky, které si je kupují.
3. Využívá ve svých kurzech kvalitní a ověřené lektory.
4. Vytvořilo síť zahraničních kontaktů a začalo realizovat mezinárodní projekty.

12. Závěrečné vyhodnocení, možnosti budoucí spolupráce

Jaké poznatky a zkušenosti si odvážíme, rozdíly mezi zeměmi

- Mnoho podobností (hlavně v oblasti vzdělávání), ale v ČR je systém činností úřadů práce podstatně širší.
- Naopak vzdělávací systém zaměřený na prevenci nezaměstnanosti je v Itálii kvalitnější, pružnější, zaměřený na potřeby zaměstnavatelů i pracovníků.
- Na rozdíl od ČR v té době Itálie již měla zavedeny některé specifické nástroje v boji s krizí.
- Informační systém služeb zaměstnanosti je v ČR podstatně propracovanější a sofistikovanější.
- Prostředí úřadů práce k práci s klienty je v Itálii kvalitní a příjemné, což je psychologickou výhodou pro práci s nimi.
- Regiony jako je Regio Emilia - Romagna vkládají značné vlastní prostředky do oblasti politiky zaměstnanosti a hlavně do odborného vzdělávání a školení.
- Management organizací a institucí, které jsme v Itálii navštívili, působil celkově velmi kvalifikovaně - na rozdíl od našich zkušeností v ČR.
- Velké zkušenosti italských organizací s vícezdrojovým financováním.

Možnosti navázání spolupráce

- Podle poznatků naší skupiny by bylo velmi perspektivní navázat spolupráci s organizacemi CIS a „La Cremeria“ – o této věci jsme hovořili se zástupci obou organizací, kteří jsou této věci velmi nakloněni. Faktem je, že získání prostředků k mezinárodní spolupráci zůstává především na české straně, protože v Itálii byly možnosti financování této spolupráce velmi omezeny.

13. Fotodokumentace

Společná fotografie účastníků s italskou stranou:

- pan Lanfranco Fradici – prezident rady provincie
- pan Francesco Semeraro – šéf služeb profesního vzdělávání
- paní Lorian Paterlini – členka komise provincie zodpovědná za vztahy k EU

Účastníci semináře v budově rady provincie v Reggio nell' Emilia

Pracovní seminář věnovaný problematice zaměstnanosti v budově rady provincie v Reggio nell' Emilia:

- Dr. Elisabetta Cani - členka komise provincie zodpovědná za vztahy k EU
- tlumočnick Daniel (angličtina – italština)

Diskuze se zaměstnanci centra
zaměstnanosti – úřadu práce v
Corregiu

Návštěva ve vzdělávacím a
rekvalifikačním středisku ENAIP
v Reggio nell' Emilia

Ukázka praxe v rámci profesního kurzu
– pracovník v pohostinství ve
vzdělávacím a rekvalifikačním
středisku ENAIP v Reggio nell' Emilia

Seminář ve vzdělávacím centru
asociace průmyslu CIS v Reggio nell'
Emilia

Děkujeme Haně Vošahlíkové a Martinu Bambasovi z Národního vzdělávacího fondu, o.p.s. za výborné zajištění studijní cesty. Program byl zvolen velmi vhodně a odpovídal složení skupiny. Získali jsme mnoho užitečných informací a poznatků jak z oblasti politiky zaměstnanosti a trhu práce, tak z oblasti zaměřené na integrační programy pro lidi s postižením a jiným sociálním znevýhodněním.

Organizace a zajištění hostitelské italské strany byly naprosto výjimečné ve srovnání s předchozími podobnými cestami. Partneri se věnovali naší skupině s maximálním nasazením. V případě potřeby dodávali další doplňkové materiály a problematice, o kterou jsme projevíli zájem. Nehleděli na vlastní časové nasazení.

V Praze, dne 18. března 2009

Jiří Čajka (ÚP Ústí nad Orlicí)

Marcel Dittrich (NVF, o.p.s., Praha)

Vladimír Herník (ÚP Ústí nad Orlicí)

Miroslav Mrázek (ÚP Vsetín)

Vladimíra Sýkorová, (ÚP České Budějovice)

Jarmila Tinlová (NVF, o.p.s., Praha)

Irena Tomešová (NVF, o.p.s., Praha)

Alena Valečková (NVF, o.p.s., Praha)